

Spremljava pesmi v 2. razredu

Accompaniment in Grade 2

Katja Alauf

OŠ Ivana Cankarja Trbovlje, Trg Franca
Fakina 8, 1420 Trbovlje

katja.alauf@gmail.com

Izvleček

Pri pouku glasbene umetnosti se učenci med drugim srečajo tudi z Orffovimi glasbili. Učenci so radi dejavni, njihovi prsti kar kličejo po raziskovanju in preizkušanju tako znanih kot tudi neznanih stvari. Ob tem aktivirajo razne čute, opazujejo, tipajo, poslušajo, se glasbeno izražajo, sproščajo, igrajo, učijo, uživajo ... Z vajo na Orffovih glasbilih so postali »orkester« 2. b razreda. Učenci so spremljali otroške pesmi na nekaterih Orffovih glasbilih in ustvarili spremljavo ljudske pesmi *Isidor ovčice pase* na glasbenih ceveh.

Ključne besede: Orffova glasbila, pesmi za 2. razred, spremljava pesmi, glasbeni cevi C in G.

Abstract

In music lessons, students learn about Orff's instruments, among other things.

They enjoy being active because their fingers yearn to explore and try out different as well as familiar things. They observe, touch, listen, and express themselves musically using their senses. They unwind, play, have fun, and learn. By practising on Orff's instruments, the students became the „orchestra“ of class 2. b. They accompanied children's songs on some Orff's instruments and created the pan flute accompaniment to the folk song *Isidore Sheep Shepherd*.

Keywords: Orff instruments, songs for 2nd grade, song accompaniment, pan flutes C major and G major.

Uvod

V šolskem letu 2020/2021 sem morala zaradi izrednih razmer, epidemije, pri pouku glasbene umetnosti uporabiti drugačne metode dela. Učenci 2. b razreda, to je 15 otrok, so bili zaradi teh razmer prikrajšani za prepevanje pesmi. Ker je njihova učilnica med manjšimi na šoli, smo se petju pesmi izogibali. Poudarek je bil tako na izreki besedila obravnavane pesmi in na poslu-

šanju predvajane zapete pesmi na računalniku. Izvajali pa so tiho petje. Učenci so pri uri večkrat poslušali predvajano obravnavano zapeto pesem, zraven pa se likovno ali gibalno izražali, spremljali pesem z lastnimi glasbili, da je bila šolska ura glasbene umetnosti malce bolj zanimiva. Večkrat so v zvezek za glasbeno umetnost tudi prepisali besedilo kakšne krajše pesmi.

Na delovno mesto sem se po izteku porodniške vrnila sredi januarja 2021. Takrat je izobraževanje za učen-

ce potekalo na daljavo. Nekatere pesmi so zato učenci obravnavali doma. Doma so večkrat poslušali predvaja-ne posnetke pesmi in jih tudi poskušali na pamet zape-ti, se svobodno gibali po sobi. Za večino pesmi, ki pa so jih obravnavali v šoli, sem pripravila spremljavo, da so lahko osvojene pesmi spremljali na nekaterih Orffovih glasbilih, saj pri pouku niso smeli peti.

Učenci so maja na ropotulji, lesenem bloku, trian-glu, tamburinu in činelah spremljali nekatere pesmi: Bojan Adamič: *Žogica Nogica* (Jan Malik), slovenska ljudska: *Majhna sem bila*, Janez Bitenc: *Veverica*, Janez Bitenc: *Vesela pomlad*, Lojze Krajncan: *Rac, rac, ra-cman* (Oton Župančič), Janez Bitenc: *Pomladna*, Lenč-ka Kupper: *Enkrat je bil en škrat*, Ambrož Čopi: *Igra* (Anica Perpar) in Marijan Vodopivec: *Huda mravljica* (Branko Rudolf). Zvočni posnetki in notno gradivo so dostopni učiteljem glasbene umetnosti na izobraževal-nem portalu Lilibi.si za 2. razred devetletne osnovne šole. Za otroke sem pripravila besedila pesmi s sličicami glasbil (gl. primere od 1 do 9). Ob sličici otrok udari na glasbilo. Pesem *Izidor ovčice pasel* pa so otroci spremljali na lastnih glasbilih, metalofonu ter na glasbenih ceveh C in G.

Prva ura v učilnici z Orffovimi glasbili

V učilnico sem prinesla vsa Orffova glasbila, ki jih imamo na šoli. Glasbila smo poimenovali, otrokom sem pokazala, kako se na posamezno glasbilo pravilno igra. Spoznali so tudi izraza opna in udarjalka. Hkrati smo se pogovarjali tudi o njihovih tonih. Določili so jim višino in dolžino tona – nizek in visok, dolg in kratek ton.

Druga in tretja ura v učilnici z Orffovimi glasbili

Pri naslednjih dveh urah glasbene umetnosti so ot-roci prepoznavali Orffova glasbila. Glasbila sem skrila pod mizo, ki sem jo prekrila z rjuho, in nanje zaigrala poljuben ritmični vzorec. Naloga učencev je bila, da morajo slušno prepoznati glasbilo. Za vsako glasbilo sem izbrala nekoga v razredu, ki je povedal, na kate-

ro glasbilo sem zaigrala. Ko so pravilno ugotovili, sem jim glasbilo pokazala, da so ga videli, in nanj še enkrat zaigrala isti ritmični vzorec. Nato so učenci v zvezek za glasbeno umetnost narisali glasbilo, ki so ga slišali in nato še videli, ter ob sliki napisali, za katero glasbilo gre. Glasbila so bila razstavljena po učilnici, tako da niso imeli težav s priklicem spomina, kako je glasbilo videti. V zvezku je nastala zbirka Orffovih glasbil.

Tretja ura v učilnici z Orffovimi glasbili

Pri tretji uri glasbene umetnosti so se učenci posedli v krog. Nekomu sem podala Orffovo glasbilo, da ga je preizkusil in ga nato podal naslednjemu učencu na levi strani. Vsako glasbilo so učenci preizkusili tako, da so nanj zaigrali poljuben ritmični vzorec. Še posebej sem bila pozorna, ali so na posamezno glasbilo pravilno za-igrali. Največ težav je bilo pri prvih učencih; tisti, ki so dobro opazovali sošolce in sošolke ter me poslušali, pri čem ti učenci delajo napake, pa so na glasbila zaigrali brez napak.

Četrta ura v učilnici z Orffovimi glasbili

Pri četrti uri glasbene umetnosti so bili učenci raz-deljeni v skupine glede na to, kako sedijo v učilnici. V učilnici imam mize razvrščene v tri vrste, v vsaki vrsti pa sedi po pet učencev. Zato sem s seboj prinesla po tri primerke petih različnih glasbil (ropotulja, činele, le-seni blok, triangel in tamburin). Vsak učenec je lahko zaigral na posamezno glasbilo samo enkrat, potem pa je dal glasbilo naslednjemu v vrsti. Učenci so bili pri tem vodeni, saj bi v nasprotnem primeru v razredu nasta-lo preveč hrupa. Ponovno sem bila pozorna, ali igrajo pravilno.

Vsak učenec na začetku vrste je dobil po en prime-rek prvega glasbila, vsak drugi v vrsti po en primerek drugega glasbila, vsak tretji po en primerek tretjega glasbila in tako naprej.

Primer 1: Marijan Vodopivec: *Huda mravljica*
(Branko Rudolf)

HUDA MRAVLJICA

BILA JE HUDA MRAVLJICA,

ŠEST ČRNIH NOG JE IMELA.

JE MIGALA, JE VOHALA,

JE ČISTO PONORELA.

BILA JE HUDA MRAVLJICA,

PO TRGU JE HODILA,

LONČARJU JE ČEZ PISKRE ŠLA,

PA VSE MU JE POBILA.

IN KAMORKOLI JE PRIŠLA,

SO VSI PRED NJO BEŽALI,

JE POKALO, JE STOKALO

POD NJENIMI STOPALI.

OJ, MRAVLJICA, POŽREŠNICA,

LE KAJ JE NAREDILA?

ŠE BIKA JE POHRUSTALA,

SAMO ROGE PUSTILA.

SEVEDA TO JE ČISTO RES,

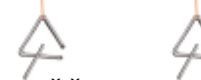
LE KAJ SE BIK ŠOPIRI?

ŠEST ČRNIH NOG, MA MRAVLJICA,

A BIK IMA LE ŠTIRI.

ČE SLIŠIŠ HUDO MRAVLJICO

PO SVETU GODRNJATI,

OBRNI SE IN STECI PROČ,

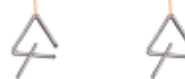
KAR ZMOREJO PODPLATI!

Primer 2: Ambrož Čopi: *Igra* (Anica Perpar)

IGRA

SE PREKUCNEM, SKOTALIM,

SE PO KLANCU ZAVALIM,

IN ZA MANO SESTRA, BRAT;

ENKRAT, DVAKRAT, MNOGOKRAT.

Primer 3: Lenčka Kupper: *Enkrat je bil en škrat*

ENKRAT JE BIL EN ŠKRAT

ENKRAT, ENKRAT,
 ENKRAT JE BIL EN MAJHEN ŠKRAT,
 ENKRAT, ENKRAT,
 ENKRAT JE BIL EN ŠKRAT.
 IMEL JE DOLGO BRADICO, VSA SIVA JE BILA.
 NA HRBTU JE NOSIL KROŠNJICO, V NJEJ POLNO JE B'LO
 ZLATA.
 ENKRAT, ENKRAT ...
 POMAGAL RAD JE VSEM LJUDEM, KI DOBRI SO BILI.
 HUDOBNEŽE PREŽIRAL JE, ZA NJIH NI IMEL OČI.
 ENKRAT, ENKRAT ...
 TI PRAVIŠ, DA GA NI BILO, DOKAZOV DA ŠE NI.
 V PRAVLJICI TEJ ŽIVEL BO, ZATO ZAPOJMO VSI:
 ENKRAT, ENKRAT ...

Primer 4: Slovenska ljudska: *Majhna sem bila*

MAJHNA SEM BILA

MAJHNA SEM BILA,
 PIŠKE SEM PASLA,
 PIŠKE SO ČIVKALE,
 JAZ SEM PA RASLA.
 MAMICA MOJA
 PIŠKE PRODALA,
 PIŠKE SO ČIVKALE,
 JAZ PA JOKALA.

Primer 5: Janez Bitenc: *Pomladna*

POMLADNA

NA POLJU ROŽICE CVETO,
 NA DREVJU PA PTIČKI POJO,
 Z NEBA NAM SVETI SONČEK ZLAT,
 ŽE PRIŠLA JE K NAM POMLAD.
 IZ GOZDA SEM PA ZNANI GLAS
 NA ZNANJA, DA PRIŠLA JE V VAS
 SPET DOBRA MILA KUKAV'CA,
 SRCA MOJ'GA LJUBICA.

Primer 6: Lojze Krajncan: *Rac, rac, racman*
(Oton Župančič)

RAC, RAC, RACMAN

RAC RAC RACMAN, KAM RACAŠ?

RAC RAC RACMAN, KAJ MI DAŠ,

PA POVEM TI, KJE JE MLAKA,

TAM TE TVOJA RAČKA ČAKA –

TAČKA ŽABICE LOVI,

SEBI TRI IN TEBI TRI.

Primer 7: Janez Bitenc: *Vesela pomlad*/
Cin, cin, cin

VESELA POMLAD / CIN, CIN, CIN

CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN,

SE ZVONČEK NA TRATI OGLAŠA,

CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN, CIN,

POMLADI V POZDRAV CINGLIJA.

TRA, RA, TRA, RA, TRA, RA, RA, RA, RA,

TROBENTICA V ZLATI OBLEK'CI,

TRA, RA, TRA, RA, TRA, RA, RA, RA, RA,

ZASPANČKE BUDI IZ SNA.

ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV,

NA VEJAH ZBOR PTIČKOV PREPEVA,

ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV, ČIV,

IN ŠKORČKI SO SPET DOMA.

Primer 8: Janez Bitenc: *Veverica*

VEVERICA

VE – VE – RI – CA, VE – VE – RI – CA,

SKO – ČI SEM, SKO – ČI TJA,

KO PA NA VRH STRE – HE SPLEZA,

Z REP – KOM PO – MA – HLJA,

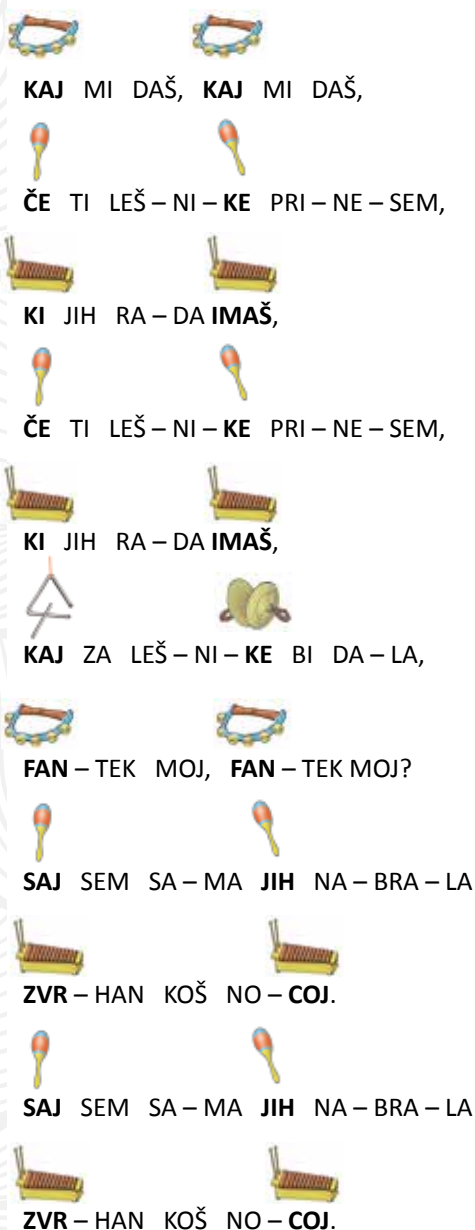
KO PA NA VRH STRE – HE SPLEZA,

Z REP – KOM PO – MA – HLJA,

VE – VE – RI – CA, VE – VE – RI – CA,

KAJ MI DAŠ, KAJ MI DAŠ,

ČE TI LEŠ – NI – KE PRI – NE – SEM,

KI JIH RA – DA IMAŠ,

ČE TI LEŠ – NI – KE PRI – NE – SEM,

KI JIH RA – DA IMAŠ,

KAJ ZA LEŠ – NI – KE BI DA – LA,

FAN – TEK MOJ, FAN – TEK MOJ?

SAJ SEM SA – MA JIH NA – BRA – LA

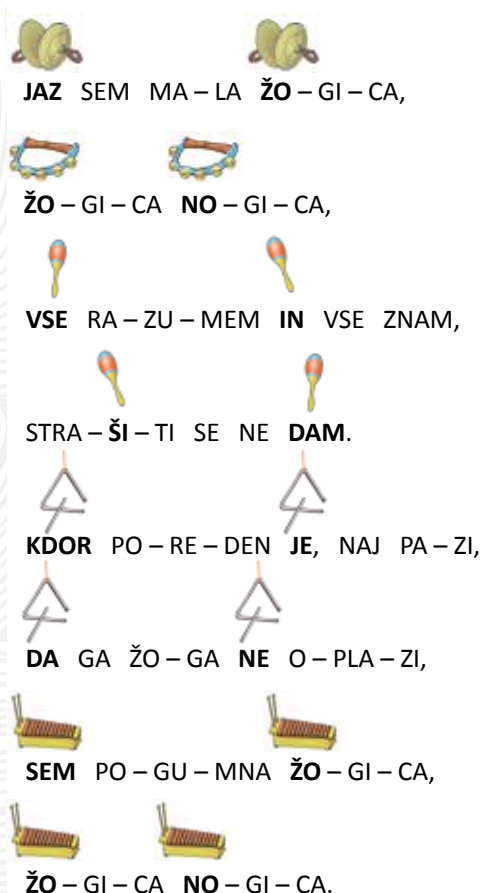
ZVR – HAN KOŠ NO – COJ.

SAJ SEM SA – MA JIH NA – BRA – LA

ZVR – HAN KOŠ NO – COJ.

Primer 9: Bojan Adamič: *Žogica Nogica*
(Jan Malik, prev. Milan Dekleva)

ŽOGICA NOGICA

JAZ SEM MA – LA ŽO – GI – CA,

ŽO – GI – CA NO – GI – CA,

VSE RA – ZU – MEM IN VSE ZNAM,

STRA – ŠI – TI SE NE DAM.

KDOR PO – RE – DEN JE, NAJ PA – ZI,

DA GA ŽO – GA NE O – PLA – ZI,

SEM PO – GU – MNA ŽO – GI – CA,

ŽO – GI – CA NO – GI – CA.

Da bi bilo njihovo igranje v »orkestru« 2. b razreda uspešno, so morali upoštevati kar nekaj pravil, in sicer:

1. dobro poslušaj pesem,
2. lahko poješ, vendar te pri tem nihče ne sme slišati,
3. na projekciji sledi besedilu pesmi, to pomeni, da slediš premikanju učiteljeve paličice,
4. na inštrument, ki ga imaš v roki, vedno zaigraj samo enkrat,
5. če nisi na vrsti, ne igraš in si tiho.

Učenci so na začetku vsake pesmi prejeli glasbilo, ki so ga morali takoj odložiti na mizo. Nato smo si natančno ogledali spremljavo pesmi na računalniški projekciji in jo na lastnih glasbilih spremljali. Učenci so sami predlagali, na kakšen način bi jo lahko spremljali. Ploskali so, tleskali, poskakovali, udarjali z dlanmi po nogah in podobno.

Še enkrat sem jim povedala, kdaj je kdo na vrsti za igranje (ko vidiš na projekciji sličico glasbila, ki ga držiš v roki, takrat si na vrsti, da nanj zaigraš) in kako naj

Slika 1: Določitev 1. skupine – leseni blok

pravilno zaigrajo na glasbilo, ter jih še enkrat spomnila, da zaigrajo samo enkrat, le takrat, ko so na vrsti. Učenci so nato spremljali pesem. Glasbilo so podali naprej naslednjemu v vrsti, ki ga je takoj odložil na mizo. Ponovno so si ogledali spremljavo za novo pesem in jo najprej spremljali na lastnih glasbilih, nato še na Orffovih glasbilih.

Učenci so postopoma postali samozavestni in ponosni inštrumentalisti v »orkestru« 2. b razreda, jaz pa dirigentka, ki jih je pri igranju vodila. Učenci pri večini pesmi z ritmom niso imeli prevelikih težav. Ker je v razredu nekaj počasnih bralcev, sem za besedilo pesmi uporabila velike tiskane črke, ki jih učenci hitreje berejo, tako da so vsi lahko brez težav sledili poteku spremljanja na Orffovih glasbilih. Kadar se je pri igranju kaj zalomilo, so po delčkih še enkrat povadili. Pri tem so nekateri učenci spodbujali tiste, ki so imeli kakršnekoli težave, in jim tudi pomagali, saj so bili motivirani za igranje nove pesmi, torej za igranje na novo glasbilo. Nekateri učenci so kar pristopili k učencem, ki so imeli težave z igranjem na glasbilo, in jim pokazali, kako naj zaigrajo. Učenci so bili hvaležni za pomoč, saj so želeli uspešno igrati. Izredno sta mi bila všeč njihova komunikacija in medsebojno sodelovanje.

Pri glasbeni umetnosti smo za spremljavo pesmi porabili štiri šolske ure, pri teh urah pa so učenci izredno uživali in komaj čakali, da bo glasbena umetnost

ponovno na urniku, da bodo lahko spet igrali na nova glasbila. Tako so vsi učenci igrali na vseh pet glasbil. Z igranjem na Orffova glasbila glasbena umetnost tako za učence kot tudi zame ni bila več suhoparna. Ugotovili so, da z vajo na Orffova glasbila sploh ni težko igrati. Nekaj učencev je bilo tudi mnjenja, da so bile spremljave prelahke.

Izidor ovčice pasel

Odločila sem se, da učence naučim še spremljavo na metalofonu. Prvič sem jim tudi pokazala glasbene cevi. Za ustvarjanje spremljave sem si izbrala slovensko ljudsko pesem *Izidor ovčice pasel*.

Metalofon sem polepila z barvnimi nalepkami, plastificirala sem barvne kroge (za ustvarjanje spremljave na metalofonu) in pravokotnika (za ustvarjanje spremljave na glasbenih ceveh).

Spremljava pesmi na glasbenih ceveh C (Do) in G (Sol)

Najprej sem učencem za popestritev ure pokazala glasbene cevi. Ugotovili so, v čem se glasbene cevi med seboj razlikujejo. Pokazala sem jim različne načine igranja (udarec ob iztegnjeno dlan, glavo, koleno, na rob mize). Razdelila sem jim glasbene cevi, da so jih lahko preizkusili. Bili so zelo navdušeni nad igranjem. Nato sem glasbene cevi pospravila in jim povedala, da bodo igrali le na rdečo (Do) in zeleno (Sol) glasbeno cev. Sledilo je razočaranje, zato sem jim razložila, da bosta za prvič dovolj dve glasbeni cevi, da bodo dobili občutek za igranje oziroma spremljavo pesmi.

Na tablo sem pritrdila rdeč in zelen pravokotnik. Kadar sem pokazala na rdeč pravokotnik, so enkrat zaigrali učenci z rdečo glasbeno cevjo, kadar sem pokazala na zelen pravokotnik, so enkrat zaigrali učenci z zeleno cevjo. Tisti brez glasbila so enkrat plosknili, ko sem pokazala na rdeč pravokotnik, in enkrat, ko sem pokazala na zelen pravokotnik. Učenci v prvi vrsti so igrali na rdečo glasbeno cev, učenci v drugi vrsti na zeleno glasbeno cev, učenci v tretji vrsti pa so po enkrat plosknili, ko sem pokazala na rdeč ali zelen pravokot-

nik. Učenci so med spremljanjem pesmi, predvajane na računalniku, stali. Tisti, ki so igrali na glasbeno cev, so si sami lahko izbrali način igranja. Po koncu so se skupine zamenjale. Prva vrsta je ploskala, druga vrsta je igrala na rdečo cev, tretja pa na zeleno. Nato je sledila še zadnja menjava. Prva vrsta je igrala na zeleno cev, druga je ploskala in tretja igrala na rdečo glasbeno cev.

Spremljava pesmi na metalofonu

Predstavila sem jim še metalofon in pokazala, kako nanj igramo. Povedala sem jim, da bodo na moj znak dvakrat udarili po mizi. Učenci so nato opazovali, ko sem zapela prvo kitico pesmi in hkrati igrala spremljavo na tonu g_1 , tako da sem po dvakrat udarila po ploščici, ki sem jo označila z modro nalepko, ter tudi po dvakrat udarila po mizi. Nato so učenci igrali po mizi, jaz pa po tonu g_1 .

Nato sem na mize postavila tri metalofone in povabila k igranju tri učence. Zapela sem jim prvo kitico, na znak pa so učenci z udarjalko dvakrat udarili po tonu

g_1 (modra nalepka na ploščici), drugi pa dvakrat po mizi. Nato sem k igranju povabila nove tri učence in zapela drugo kitico. Vsi učenci so se preizkusili v igranju spremljave, ki je v notografiji označena s križci. Pri igranju niso imeli težav.

Ponovno sem zapela pesem, učenci pa so po metodi posnemanja lepo ponavljali za menoj – enkrat so udarili po levi in enkrat po desni nogi.

Nato sem na tablo pritrdila večje barvne kroge (rumenega, rožnatega in dva modra). Povedala sem jim, da bom s paličico pokazala na barvni krog, in tisti, ki bo imel na metalofonu take barve nalepko (rumeno, modro ali rožnato), bo enkrat udaril po označeni ploščici, učenci brez glasbila pa bodo enkrat udarili po nogi. Nad krogi sem zapisala način igranja na lastna glasbila.

Povabila sem tri učence, ki so se postavili vsak za svoj metalofon. Podala sem znak za začetek igranja, hkrati sem pela in kazala na barvne kroge. Nato sem povabila naslednje tri učence k igranju na metalofon. Za prvič so zelo dobro odigrali na metalofon in tudi lepo spremljali pesem z igranjem po nogah.

Mirno

C x x G x x x x C x x

I - zi - dor ov - či - ce pa - sel,

x x G x x x x C x x

le - po žvi - žgal, le - po pel:

x x G⁷ x x x x C x x

Cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong, cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong,

x x G⁷ x x x x C x

cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong, cin - gel, cing, cong.

Spremljava na tonu g_1

I - zi - dor ov - či - ce pa - sel,

le - po žvi - žgal, le - po pel:

Cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong, cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong,

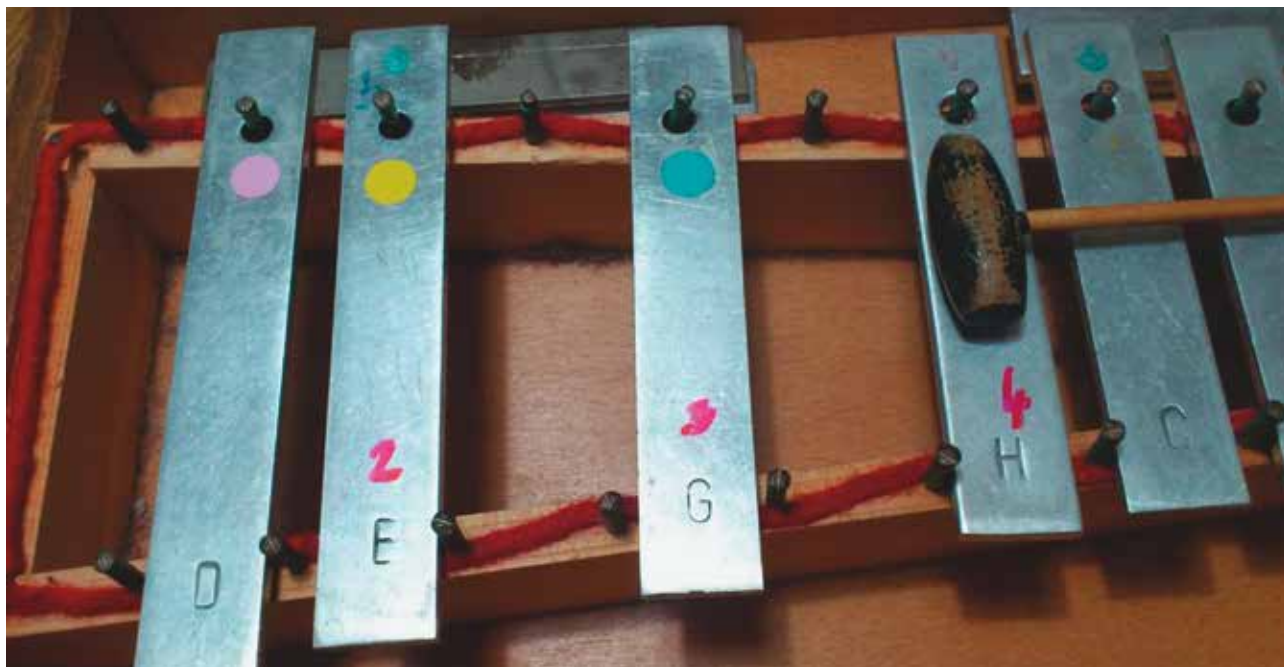
cin - gel, cing, cin - gel, cin - gel, cong, cin - gel, cing, cong.

Izidor ovčice pasel,
lepo žvižgal, lepo pel,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cong cong.

Ko ovčice je zapustil,
stopil je v vojaški stan,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cing cingel cingel cong,
cingel cong cong.

Legenda:

- glasbena cev C (Do)
- glasbena cev G (Sol)
- e₁
- g₁
- d₁

Slika 2: Z barvnimi nalepkami označene ploščice na metalofonu

Naslednja ura – spremljava melodije *Izidor ovčice pasel* na metalofonu, lastnih glasbil in glasbenih ceveh

Melodijo pesmi *Izidor ovčice pasel* sem pela na zlog na. Učenci brez glasbil so igrali na lastna glasbila tako, da so plosknili pri rdečem in zelenem pravokotniku, udarili na levo nogo pri rumenem in rožnatem krogu ter na desno nogo pri modrem krogu. Nad pravokotnika sem zapisala način igranja na lastna glasbila. Pri zadnjem kartončku so učenci skupaj zaigrali na glasbeni cevi, zaigrali pa so tudi učenci brez glasbil, ki so plosknili. S paličico sem se pomikala po barvnih kartončkih, da so učenci vedeli, kdo je na vrsti in kako igrati na lastno glasbilo.

Ker je bilo na ta dan ravno 14 otrok, sem povabila k mizi z inštrumenti sedem učencev (tri k metalofonu,

dva k rdeči in dva k zeleni glasbeni cevi). Podala sem znak za začetek. Nato se je k mizi postavilo še drugih sedem otrok. Večina učencev je izrazila željo, da bi radi vse preizkusili, zato so igrali še pri naslednji uri glasbene umetnosti.

Sklep

Ko sem načrtovala izvedbo učnih ur igranja na Orffova glasbila in na glasbene cevi, mi je delo vzelo ogromno časa. Ker pa sem vedela, da bom na tak način popestrila ure pri glasbeni umetnosti, sem se tega lotila z veliko vnemo in sem bila zelo zadovoljna, ker so bili učenci navdušeni in so pri tem uživali ter so komaj čakali, kdaj bodo spet lahko igrali. Na obrazih učencev sem zaznala veliko motiviranost in hkrati veselje, da imajo tudi oni pomembno vlogo pri razrednem »orkestru«. Z nastopanjem v razrednem »orkestru« so osebno napredovali, vsi pa smo bili izredno ponosni nase.

Viri in literatura

Note in zvočni posnetki pesmi: <https://www.lilibi.si/gradivo-za-ucitelje#tab=2>

Reba, M. (2005). *Daj, daj srček nazaj*. Kamnik: Reba, str. 53.

Učni načrt. Program Osnovna šola. (2011). *Glasbena vzgoja [elektronski vir]*. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_glasbena_vzgoja.pdf